

Số: /BC-UBND

Bình Định, ngày tháng 4 năm 2020

BÁO CÁO
Tình hình triển khai thực hiện Chương trình phát triển
miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2015-2020

Kính gửi: Bộ Công Thương

Thực hiện Văn bản số 1100/BCT-TTTN ngày 20/02/2020 của Bộ Công Thương về việc báo cáo tình hình triển khai thực hiện Chương trình phát triển thương mại miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2015-2020, UBND tỉnh Bình Định đã chỉ đạo Sở Công Thương chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan tổ chức triển khai thực hiện, báo cáo Bộ Công Thương như sau:

I. Đánh giá tình hình triển khai thực hiện Chương trình phát triển miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2015-2020

1. Kết quả đạt được

1.1. Về hạ tầng thương mại

Giai đoạn 2015-2020, tỉnh Bình Định đã tập trung nguồn lực để hỗ trợ đầu tư phát triển kinh tế - xã hội khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo bằng việc thực hiện lồng ghép các chính sách, chương trình mục tiêu quốc gia (*giảm nghèo bền vững, xây dựng nông thôn mới*), thực hiện các dự án đầu tư phát triển hạ tầng kỹ thuật tạo điều kiện thuận lợi cho việc đi lại, lưu thông hàng hóa và phát triển kinh tế. Hạ tầng thương mại cũng đang từng bước phát triển phù hợp với nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh; hệ thống phân phối bán buôn và bán lẻ ngày càng chuyển biến mạnh mẽ. Cùng với sự phát triển mô hình chợ truyền thống là phát triển các hệ thống siêu thị, trung tâm thương mại, cửa hàng tiện lợi, cửa hàng chuyên doanh,... đã tạo điều kiện cho việc lưu thông hàng hóa, đa dạng hóa sản phẩm đáp ứng các nhu cầu sản xuất và tiêu dùng của người dân, rút ngắn khoảng cách chênh lệch giàu nghèo giữa các vùng, địa phương trong tỉnh.

Hiện nay, trên địa bàn tỉnh có 180 chợ đang hoạt động, trong đó chợ hạng I là 12 chợ, chợ hạng II là 16 chợ và chợ hạng III là 152 chợ. Riêng 03 huyện miền núi và xã đảo Nhơn Châu (thành phố Quy Nhơn) có 14 chợ, đều là chợ hạng III, trong đó huyện Vân Canh có 05 chợ, huyện Vĩnh Thạnh có 06 chợ, huyện An Lão có 02 chợ và thành phố Quy Nhơn có 01 chợ, chiếm 7,78% so với tổng số chợ trên địa bàn tỉnh Bình Định. Hầu hết các chợ trên được đầu tư từ nguồn vốn ngân sách của địa phương.

Nhìn chung, tốc độ phát triển kết cấu hạ tầng thương mại miền núi, hải đảo trên địa bàn tỉnh còn chậm, chưa xứng tầm với tiềm năng của địa phương, chưa có sự kết hợp hài hòa giữa phát triển các loại hình kết cấu hạ tầng thương mại truyền thống và hiện đại.

1.2. Về xúc tiến thương mại

Trong thời gian qua, các chương trình đưa hàng Việt về nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa đã thu hút được sự quan tâm, ủng hộ của các doanh nghiệp, người dân vùng nông thôn và đặc biệt là người dân miền núi. Giai đoạn 2015-2020, Sở Công Thương Bình Định đã tổ chức 32 lượt Phiên chợ hàng Việt về nông thôn, miền núi, vùng sâu, vùng xa trên địa bàn tỉnh Bình Định. Mỗi Phiên chợ có từ 30 đến 35 doanh nghiệp, hợp tác xã, cơ sở sản xuất kinh doanh hàng Việt tham gia, đã thu hút khoảng 10.000 đến 15.000 lượt khách đến tham quan mua sắm với doanh thu bình quân đạt khoảng 1,5 tỷ đồng/Phiên chợ. Có 8 Phiên chợ hàng Việt về miền núi, cụ thể như sau:

Năm	Số Phiên chợ	Số DN, HTX, Cơ sở SXKD tham gia	Số gian hàng	Doanh thu (tỷ đồng)	Lượt khách	Huyện
2015	1	34	84	1,2	20.000	Vĩnh Thạnh
2016	1	32	68	0,75	10.000	Vĩnh Thạnh
2017	3	165	252	4,4	36.000	Vĩnh Thạnh, Vân Canh, An Lão
2018	1	56	124	2	12.000	Vĩnh Thạnh
2019	2	115	230	4,1	25.000	Vĩnh Thạnh, An Lão

Ngoài việc tổ chức các Phiên chợ hàng Việt về nông thôn, tỉnh còn thường xuyên hỗ trợ các doanh nghiệp tổ chức các chương trình khuyến mại và hội chợ triển lãm thương mại tại địa bàn miền núi, vùng sâu, vùng xa trên địa bàn tỉnh. Thông qua chương trình khuyến mại và hội chợ triển lãm thương mại, các doanh nghiệp đã đẩy mạnh hoạt động xúc tiến bán hàng, mở rộng thị trường tiêu thụ, giới thiệu sản phẩm mới, tạo kênh mua sắm cho người tiêu dùng. Nhờ đó, cân đối cung cầu các mặt hàng thiết yếu được bảo đảm, đáp ứng được nhu cầu của người tiêu dùng khu vực này nên không xảy ra tình trạng thiếu hàng, sốt giá, ảnh hưởng đến tâm lý của người tiêu dùng. Bên cạnh đó, tỉnh thường xuyên tổ chức các Hội nghị giao thương kết nối cung cầu nhằm giúp các doanh nghiệp, hợp tác xã, cơ sở sản xuất trên địa bàn các huyện miền núi, hải đảo có điều kiện gặp gỡ, trao đổi, hợp tác kinh doanh với các đơn vị phân phối nhằm tìm kiếm đầu ra cho sản phẩm địa phương, nâng cao năng lực cạnh tranh của sản phẩm trên thị trường nội địa.

Việc đào tạo, tập huấn nguồn nhân lực cho các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh cũng được chú trọng, hàng năm Sở Công Thương Bình Định đã phối hợp với đơn vị có chức năng đào tạo, tập huấn tổ chức các lớp Tập huấn như: Tập huấn nâng cao kỹ năng xây dựng và phát triển thương hiệu; thiết lập kênh phân phối hàng hóa; thiết kế bao bì, nhãn mác hàng hóa; kỹ năng ứng dụng thương mại điện tử, quản lý điều hành, nâng cao năng lực cạnh tranh...

Công tác phục vụ hàng hóa thiết yếu cho đồng bào miền núi trong dịp trước, trong và sau Tết Nguyên đán cũng được triển khai thường xuyên. UBND tỉnh Bình Định đã ban hành Phương án bình ổn giá một số mặt hàng thiết yếu trong dịp trước,

trong và sau Tết Nguyên đán, với mức kinh phí hỗ trợ để thực hiện bình ổn giá cho thị trường miền núi là 15.807,41 triệu đồng (trong đó huyện Vĩnh Thạnh là 3.815, 04 triệu đồng, huyện An Lão là 7.472,37 triệu đồng, huyện Vân Canh là 4.520 triệu đồng) chiếm 8,6% tổng kinh phí hỗ trợ từ ngân sách để thực hiện bình ổn giá trên địa bàn tỉnh.

1.3. Về hoạt động khuyến công

Trong giai đoạn 2015 – 2020, tổng kinh phí khuyến công hỗ trợ cho các cơ sở trên địa bàn 3 huyện miền núi tỉnh Bình Định (gồm các huyện Vân Canh, Vĩnh Thạnh, An Lão) là 1.174,13 triệu đồng/9 đề án, cụ thể như sau:

Đơn vị tính: triệu đồng

Năm	Tên đề án	Vân Canh		Vĩnh Thạnh		An Lão	
		Số đề án	Kinh phí hỗ trợ	Số đề án	Kinh phí hỗ trợ	Số đề án	Kinh phí hỗ trợ
2015	Hỗ trợ ứng dụng máy móc thiết bị vào sản xuất	1	80	0	0	1	68,13
2016	Hỗ trợ ứng dụng máy móc thiết bị vào sản xuất	0	0	0	0	1	200
2017	Hỗ trợ ứng dụng máy móc thiết bị vào sản xuất	2	201	0	0	1	200
2018	Hỗ trợ ứng dụng máy móc thiết bị vào sản xuất	0	0	0	0	2	290
2019	Hỗ trợ ứng dụng máy móc thiết bị vào sản xuất	0	0	0	0	1	135
Tổng		3	281	0	0	6	893,13

Nhìn chung, qua 5 năm triển khai các chính sách khuyến công trên địa bàn tỉnh, nhất là tại địa bàn các huyện miền núi đã từng bước khẳng định được vai trò, vị thế trong cộng đồng các doanh nghiệp, hợp tác xã, cơ sở sản xuất công nghiệp nông thôn và đạt được một số kết quả đáng khích lệ như: số doanh nghiệp công nghiệp nông thôn không ngừng tăng trưởng cả về số lượng, quy mô và chất lượng; trình độ tổ chức quản lý và tay nghề của người lao động được nâng lên đáng kể; công tác đào tạo nghề cho người lao động luôn gắn kết với đơn vị thụ hưởng và xuất phát từ nhu cầu của doanh nghiệp nên thuận lợi trong việc bố trí đầu ra sau đào tạo, tạo việc làm tại chỗ cho người lao động, góp phần ổn định đời sống của người dân.

2. Những thuận lợi, khó khăn vướng mắc

2.1. Thuận lợi

Được sự quan tâm của Chính phủ, các Bộ, ngành Trung ương, tỉnh Bình Định đã triển khai kịp thời các chính sách, chương trình trên địa bàn miền núi, hải đảo trong tỉnh, góp phần triển kinh tế - xã hội của địa phương. Đối với thương mại miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bằng dân tộc và hải đảo trên địa bàn tỉnh đến nay

đã có sự chuyển biến đáng kể. Nhiều loại hình tổ chức thương mại được hình thành, thu hút các thành phần kinh tế tham gia, đặc biệt là mạng lưới kinh doanh của cá nhân, hộ kinh doanh, kể cả hộ nông dân vừa sản xuất vừa kinh doanh thương mại, góp phần vào sự tăng trưởng kinh tế - xã hội tại địa phương, đáp ứng nhu cầu tiêu dùng hàng ngày của nhân dân. Hạ tầng thương mại, đặc biệt là chợ đã từng bước được quan tâm đầu tư, chủ yếu bằng nguồn vốn ngân sách địa phương.

2.2. Khó khăn, vướng mắc

- Một số chính sách, giải pháp có liên quan trong thời gian qua chưa đủ để tạo sự liên kết giữa thị trường miền núi, hải đảo với thị trường trong nước và xuất khẩu; chưa thu hút được các thương nhân có năng lực tham gia; chưa tạo được mối liên kết thị trường; thương mại miền núi còn thiếu cơ chế hỗ trợ đặc thù;

- Việc hỗ trợ đầu tư đối với các dự án hạ tầng thương mại miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo trên địa bàn tỉnh còn hạn chế, trong khi hình thức xã hội hóa đầu tư xây dựng khai thác kinh doanh hạ tầng thương mại tại khu vực này không thu hút được nhà đầu tư, do thời gian thu hồi vốn chậm mà không có cơ chế chính sách hỗ trợ nhà đầu tư cho loại hình này.

II. Đề xuất, kiến nghị các cơ chế chính sách, giải pháp nhằm phát triển hoạt động thương mại khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2021 - 2030

1. Đề xuất, kiến nghị

- Chính phủ, các Bộ, ngành cần có chính sách thu hút các thành phần kinh tế đầu tư phát triển hạ tầng thương mại nói chung và khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc và hải đảo nói riêng; hỗ trợ nguồn vốn để đầu tư phát triển các chợ khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo nhằm đáp ứng nhu cầu trao đổi, mua sắm hàng hóa của nhân dân.

- Có chính sách hỗ trợ doanh nghiệp trong hoạt động điều tra, khảo sát thị trường mở rộng hệ thống phân phối ở địa bàn miền núi; hỗ trợ cung cấp thông tin, phổ biến tuyên truyền cho các chủ thể sản xuất kinh doanh trên địa bàn miền núi nắm được quy định của pháp luật và cơ chế, chính sách liên quan đến hoạt động kinh doanh, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi trong việc tiếp cận các nguồn vốn tín dụng và các chương trình đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ về thương mại.

2. Các giải pháp nhằm phát triển hoạt động thương mại khu vực miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2021 - 2030

2.1. Đối với tỉnh Bình Định

- Hỗ trợ và tạo kiện thuận lợi để thu hút các thành phần kinh tế tham gia đầu tư phát triển hạ tầng thương mại và phát triển hệ thống phân phối theo hướng hiện đại; thu hút các thành phần kinh tế tham gia đầu tư chợ theo hình thức xã hội hóa; hỗ trợ các hoạt động liên doanh, liên kết đầu tư giữa các doanh nghiệp đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng thương mại; hỗ trợ tiếp cận các nguồn tài chính để phát triển hệ thống kết cấu hạ tầng thương mại miền núi.

- Xây dựng hệ thống thông tin điện tử trên cơ sở khai thác hiệu quả các thế mạnh sản phẩm của địa phương, đặc biệt là các sản phẩm đặc trưng của các huyện miền núi, tạo điều kiện cho doanh nghiệp, người dân có thể cung cấp, tra cứu thông

tin và sử dụng hiệu quả trong giao dịch mua bán hàng hóa, tham gia liên doanh liên kết phát triển hạ tầng thương mại và hệ thống phân phối.

- Tiếp tục thực hiện có hiệu quả Chương trình xúc tiến thương mại tỉnh Bình Định, trong đó tập trung vào các nội dung hỗ trợ Chương trình xúc tiến thương mại miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo, nhằm giúp các doanh nghiệp tham gia các hoạt động xúc tiến thương mại như: hỗ trợ tổ chức Phiên chợ hàng Việt về miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo; tổ chức các hoạt động tuyên truyền, quảng bá, tiêu thụ hàng hóa, đặc biệt là nông sản cho miền núi, vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc và hải đảo...

- Tiếp tục đẩy mạnh hỗ trợ các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, đặc biệt là các đơn vị ở địa bàn miền núi, hải đảo tiếp cận và ứng dụng thương mại điện tử trong hoạt động sản xuất, kinh doanh trên môi trường trực tuyến, góp phần giới thiệu, quảng bá hình ảnh doanh nghiệp và mở rộng thị trường tiêu thụ sản phẩm.

2.2. Kiến nghị các Bộ, ngành Trung ương

- Tiếp tục hoàn thiện cơ chế chính sách liên quan tới phát triển hạ tầng thương mại, đặc biệt là phát triển thương mại miền núi.

- Hỗ trợ các doanh nghiệp nâng cao năng lực về nghiên cứu thị trường, phát triển hệ thống phân phối, xúc tiến thương mại định hướng xuất khẩu, xúc tiến thương mại thị trường trong nước, xúc tiến thương mại miền núi và các hoạt động khuyến công...

Trên đây là tình hình thực hiện Chương trình phát triển thương mại miền núi, vùng sâu, vùng xa và hải đảo giai đoạn 2015 - 2020 trên địa bàn tỉnh Bình Định, UBND tỉnh Bình Định kính báo cáo./.

Nơi nhận:

- CT, PCT P.C.Thắng;
- Sở Công Thương;
- CVP UBND tỉnh;
- Lưu: VT, K6 (06b).

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Phan Cao Thắng